

УДК 338.12

Чемчикаленко Р.А.*кандидат економічних наук,
доцент кафедри фінансів і кредиту
Харківського інституту фінансів**Київського національного торговельно-економічного університету***Майборода О.В.***кандидат економічних наук,
доцент кафедри фінансів і кредиту
Харківського інституту фінансів**Київського національного торговельно-економічного університету***Сокольченко В.І.***магістр**Харківського інституту фінансів**Київського національного торговельно-економічного університету*

РЕНТАБЕЛЬНІСТЬ ДІЯЛЬНОСТІ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ: ОЦІНКА СУЧАСНОГО СТАНУ

PROFITABILITY OF THE ACTIVITY OF DOMESTIC ENTERPRISES: ESTIMATION OF THE MODERN STATE

АНОТАЦІЯ

У статті здійснено аналіз операційної рентабельності великих і середніх вітчизняних підприємств і доведено, що середній її рівень за останні майже вісім років значно зріс, проте структура отриманих результатів є недостатньо ефективною. На основі аналізу статистичної інформації показано, що відбувається поступова зміна секторів-донорів й секторів – реципієнтів фінансових ресурсів, що в короткостроковій перспективі створює загрозу нестачі припливу до країни валютної виручки та зменшення податкових надходжень, а в довгостроковій – дає надію на зростання доходності високоінтелектуального сектору економіки. Спростовано думку про зв'язок факту збитковості вітчизняних підприємств залежно від приналежності до соціальної сфери діяльності та представлено власне бачення причин невідповідності операційних та чистих фінансових результатів до оподаткування.

Ключові слова: фінансовий стан, рентабельність, операційна діяльність, прибутковість, рентабельність операційної діяльності.

АННОТАЦИЯ

В статье осуществлен анализ операционной рентабельности крупных и средних отечественных предприятий и доказано, что средний ее уровень за последние почти восемь лет значительно вырос, однако структура полученных результатов недостаточно эффективна. На основе анализа статистической информации показано, что происходит постепенное изменение секторов-доноров и секторов – реципиентов финансовых ресурсов, что в краткосрочной перспективе создает угрозу нехватки притока в страну валютной выручки и уменьшения налоговых поступлений, а в долгосрочной – дает надежду на рост доходности высокоинтеллектуального сектора экономики. Также опровергнуто мнение о связи факта убыточности отечественных предприятий в зависимости от принадлежности к социальной сфере деятельности и представлено собственное видение причин несоответствия операционных и чистых финансовых результатов до налогообложения.

Ключевые слова: финансовое состояние, рентабельность, операционная деятельность, прибыльность, рентабельность операционной деятельности.

ANNOTATION

The article analyzes the operating profitability of large and medium-sized domestic enterprises and it is proved that its average level in the past eight years has increased significantly, but the structure of the results obtained is not sufficiently effective. Based

on the analysis of statistical information, it has been shown that there is a gradual shift in donor sectors and recipient sectors of financial resources, which in the short term poses a threat of a shortage of currency inflows into the country and a reduction in tax revenues, while in the long run it gives hope for higher profitability of the high-tech sector of the economy. The opinion on the link between the loss of domestic enterprises depending on the membership of the social sphere of activity is also refuted, and the actual vision of the reasons for the inconsistency of operating and net financial results before taxation is presented.

Keywords: financial status, profitability, operational activity, profitability, profitability of operational activity.

Постановка проблеми. Оцінка результативності будь-якого об'єкта дослідження чи окремого підприємства, чи галузі діяльності, чи економіки у цілому завжди базується на оцінці отриманого ефекту, яким найчастіше виступає обсяг отриманого прибутку. Саме за розміром останнього, як правило, й вимірюються фінансова результативність, інвестиційна привабливість та стан ефективності управління фінансами об'єкта дослідження взагалі. Проте використання такого абсолютного показника, як обсяг прибутку, як відомо, має такий недолік, як неможливість співставлення між собою об'єктів, що відрізняються за сферою, обсягами та часом діяльності. Саме тому для усунення відповідних недоліків і використовуються такі відносні показники, як прибутковість та рентабельність, які дають змогу не тільки порівняти неспівставні за обсягами діяльності об'єкти дослідження, а й надати інформацію про питому прибутковість ти чи інших об'єктів дослідження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемі підвищення рентабельності як показника економічної ефективності діяльності не тільки підприємств, а й економіки регіону чи країни у цілому присвячено праці таких учених-економістів, як: С Фішер, Дж. Ван Хорн,

Л. Бернштейн, М. Білик, Е. Колосов, М. Коробов, Г. Савицька, О. Шеремет, Т. Архипова, В. Колодович, Я. Костецький, В. Крїнцин, Ю. Прохоров, Е. Смирнов, В. Фролов та ін.

Виділення невіршених раніше частин загальної проблеми. Однак, незважаючи на різноплановість та глибину проведених досліджень, нові умови функціонування вітчизняного бізнесу змушують нас по-новому подивитися на стан та динаміку показників рентабельності як усієї економічної системи країни, так і її основного локомотиву – промисловості та її галузей.

Мета статті полягає в оцінці сучасного стану рентабельності діяльності вітчизняних підприємств та виявленні закономірностей її зміни за видами економічної та промислової діяльності.

Виклад основного матеріалу дослідження. Як відомо, рентабельність (від німецького *rentabel* – дохідність, прибутковість) – це рівень прибутковості, який вимірюється у відсотках. Підприємство (чи інший об'єкт дослідження, яким можуть бути окрема галузь економіки, регіон чи країна у цілому) вважається рентабельним, якщо доходи від певного виду діяльності (затраченого ресурсу, отриманого доходу) покривають витрати на їх отримання.

Своєю чергою, рентабельність оцінюють із різною метою залежно від потреби (зовнішньої чи внутрішньої). Найчастіше рентабельність підприємств оцінюють потенційні інвестори з метою доцільності інвестування коштів. Така оцінка здійснюється для виявлення мож-

ливостей підвищення рентабельності та усунення негативних тенденцій щодо її динаміки.

Рентабельність підприємства можна оцінити за допомогою системи показників. За даними сукупності показників рентабельності оцінюють ефективність звичайної діяльності та її складників: операційної, інвестиційної, фінансової діяльності та відповідності завданням фінансової політики.

Своєю чергою, зважаючи на той факт, що, як показують статистичні дані, залежно від періоду дослідження вся чи щонайменше переважна частина отриманого сукупного фінансового результату вітчизняних підприємств (зокрема, у 2016 р. – 100%) створюється передусім великими та середніми підприємствами, то й акцент у дослідженні рівня рентабельності вітчизняного бізнесу має бути саме на цих підприємствах. При цьому для чистоти досліджень необхідно досліджувати саме операційну рентабельність, оскільки саме її рівень дає нам інформацію щодо продуктивності тих чи інших галузей економіки чи підприємств виключаючи вплив суб'єктивно-спекулятивних факторів.

Саме тому в нашому дослідженні ми спробуємо визначити основні закономірності динаміки рентабельності операційної діяльності великих та середніх підприємств за видами економічної діяльності за період із 2010 по вересень 2017 р. (табл. 1).

Як видно з представлених у табл. 1 даних, рівень рентабельності операційної діяльнос-

Таблиця 1

Рентабельність операційної діяльності великих та середніх підприємств за видами економічної діяльності, % [1]

Показник	2010	2011	2012	2013	2014*	2015*	2016*	2017**
Усього	4	5,9	5	3,9	-4,1	1,0	7,4	10,1
сільське, лісове та рибне господарство	22,9	23,2	21,7	11,3	20,6	41,7	32,4	3,8
промисловість	3,5	4,7	3,4	3	1,6	0,9	4,2	8,3
будівництво	-1,5	0,2	-0,1	0,0	5,8	-7,6	-0,4	4,0
оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	9,8	15,0	12,2	10,2	-12,8	-0,9	15,8	25,9
транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	5,6	6,1	5,4	3,5	-1,7	1,1	5,1	6,6
тимчасове розміщення й організація харчування	-1,8	-0,1	-1,1	-2,8	-25,8	-17,3	-0,8	10,8
інформація та телекомунікації	7,4	7,6	10,5	11,8	-1,6	0,5	8,5	19,3
фінансова та страхова діяльність	3,5	6,2	6,1	5,9	-15,2	-8,9	-4,8	3,2
операції з нерухомим майном	0,3	-3,6	2,8	3,1	-46,9	-33,4	-8,1	22,1
професійна, наукова та технічна діяльність	-6,6	0,5	0,3	-1,3	-29,1	-1,1	17,6	18,9
діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування	-3,3	-2,7	-2,9	-2,5	-13,6	-11,9	-3,9	2,9
освіта	4,9	7,4	8,2	8,4	5,5	5,7	5,6	4,2
охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	4	2,6	2,7	3,1	-3,7	-0,6	4,5	4,6
мистецтво, спорт, розваги та відпочинок	-26,9	-24,4	-17,6	-8	-11,8	-25,3	-16,5	-16,6
надання інших видів послуг	4,3	3,1	2,6	-0,9	-1,0	7,3	5,1	-3,0

*Без урахування результатів діяльності банків, тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та частини зони проведення антитерористичної операції.

**За січень-вересень відповідного року без урахування результатів діяльності банків, тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та частини зони проведення антитерористичної операції.

ті великих та середніх підприємств за останні вісім років зріс більше ніж у 2,5 рази. При цьому таким секторам економіки, як будівництво, тимчасове розміщення й організація харчування, професійна, наукова та технічна діяльність, діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування, вдалося не тільки подолати збитковість операційної діяльності, а й забезпечити собі певний рівень її рентабельності.

Цікавим є й розподіл лідерів та аутсайдерів вітчизняної економіки за рівнем рентабельності операційної діяльності великих та середніх підприємств. Так, якщо склад аутсайдерів є прогнозованим та включає у себе підприємства мистецтва, спорту, розваг та відпочинку й надання інших видів послуг, то склад секторів – лідерів економіки є доволі цікавим. При цьому якщо лідерство в рейтингу таких секторів, як

оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів, операції з нерухомим майном й частково діяльність у сфері інформації та телекомунікацій є традиційним й таким, що, на нашу думку, заснований переважно на спекулятивному характері відповідних операцій (що, своєю чергою, несе значні загрози вітчизняній економіці за рахунок її штучного «перегрівання»), то вихід на новий рівень ефективності підприємств професійної, наукової та технічної діяльності є доволі оптимістичним. Лідерство високоінтелектуальних галузей економіки за рівнем операційної діяльності дає шанс на відновлення даних підприємств за рахунок підвищення рівня їх інвестиційної привабливості внаслідок підвищення результативності діяльності, що надалі має забезпечити підґрунтя.

На відміну від позитивної динаміки операційної рентабельності підприємств професійної,

Таблиця 2

Рентабельність операційної діяльності великих та середніх підприємств за видами промислової діяльності, % [1]

Показник	2010	2011	2012	2013	2014*	2015*	2016*	2017**
Промисловість	3,5	4,7	3,4	3,0	1,6	0,9	4,2	8,3
Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	14,8	17,3	14,7	12,5	21,4	6,4	16,7	48,6
Переробна промисловість	2,3	2,9	1,8	2,1	-0,6	0,7	3,0	4,1
виробництво харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів	4,5	4,2	6,4	6,1	5,1	3,0	2,8	5,4
текстильне виробництво, виробництво одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів	2,4	3,8	3,0	3,8	2,2	7,7	8,3	6,8
виготовлення виробів з деревини, паперу та поліграфічна діяльність	4,4	4,4	5,1	5	2,6	6,6	8,7	10,1
виробництво коксу та продуктів нафтоперероблення	-0,6	-1,3	-5,2	0,8	-8,2	-3,7	-2,4	-2,4
виробництво хімічних речовин і хімічної продукції	-2,4	0,2	-8	-8,2	-23,5	-14,9	-13,0	6,9
виробництво основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів	15,3	13,2	14	15,2	14,9	17,2	15,7	16,9
виробництво гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції	2,5	3,1	2,5	2,5	-8,0	-2,3	4,7	9,4
металургійне виробництво, виробництво готових металевих виробів, крім машин і устаткування	-0,6	0,1	-4,2	-2,7	2,8	0,7	3,9	0,1
машинобудування	7	9,3	9,9	6,6	-2,4	3,4	8,0	9,8
виробництво комп'ютерів, електронної та оптичної продукції	3,6	13,8	5,8	4,2	-8,0	6,3	12,0	15,2
виробництво електричного устаткування	6,4	4,1	9,3	8,2	-2,9	-1,5	8,1	6,4
виробництво машин і устаткування, не віднесені до інших угруповань	5,5	5,6	6,2	5,4	-1,4	3,2	8,2	8,2
виробництво автотранспортних засобів, причепів і напівпричепів та інших транспортних засобів	9,1	12,1	12,6	7,2	-1,6	5,5	6,9	12,3
виробництво меблів, іншої продукції; ремонт і монтаж машин і устаткування	4,4	3,7	3,2	3,3	-2,1	1,0	-4,4	-7,9
постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	2,0	4,5	3,3	1,3	-0,1	-0,8	2,1	3,6
водопостачання; каналізація, поводження з відходами	-6,2	-6,7	-1,5	-6,6	-4,9	-5,7	-8,0	-6,5

*Без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та частини зони проведення антитерористичної операції.

**За січень-вересень відповідного року без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та частини зони проведення антитерористичної операції.

Таблиця 3

Фінансові результати до оподаткування за видами економічної діяльності з розподілом на великі та середні підприємства, млн. грн. [1]

Показник	2010	2011	2012	2013*	2014*	2015*	2016*
Усього	54405,7	118605,6	75670,2	11335,7	-564377	-348472	69887,8
по великих підприємствах	28471,1	92572,1	37182,2	28003,5	-189934	-145403,9	61222,7
по середніх підприємствах	41581,7	31090,8	47742	8390,1	-199180	-91161,8	32816,5
сільське, лісове та рибне господарство	17291,8	25565,9	26992,7	15147,3	21677,4	103137,6	91109,5
по великих підприємствах	2611,7	3633,5	5304,7	3836,6	5223	24786,2	12084,9
по середніх підприємствах	12412	14378,7	13813,2	7049,6	9522,2	44189,9	43185,1
промисловість	31221,1	58662,3	21353,4	13698,3	-166414	-181360,9	-7569,6
по великих підприємствах	31158,9	55206,4	19756,2	18281,2	-86308,3	-123360,9	1414,9
по середніх підприємствах	939,1	4035,2	3133,4	-1152,9	-68097,7	-51550,6	-10192,9
будівництво	-4418,2	-3845,8	-71,1	-5126,6	-27288,4	-25074,1	-9342,9
по великих підприємствах	33,7	112,2	732,5	447,9	286,2	-532,4	... **
по середніх підприємствах	-579,9	-1649,8	2705,4	-883,6	-6038,4	-4705,1	... **
оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	14883,5	21591,5	9608	-6047,5	-128135	-80564,3	7277,0
по великих підприємствах	2522	9739,2	4119,4	6079,8	-23587,1	-18369,5	2902,1
по середніх підприємствах	15831	12045,2	8069,2	-3793,6	-56858,2	-34410,9	8696,1
транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	5058,9	8741,4	7524,9	834,3	-19703,9	-13921,8	12819,7
по великих підприємствах	5566,7	7708,3	6109,4	1608,5	2139,2	7346,5	10755,1
по середніх підприємствах	-24,4	1541,7	1706,8	-635,2	-11700,4	-12416,4	2934,6
тимчасове розміщення й організація харчування	-548,1	-571,6	-862,5	-1270,5	-6579	-7094,4	-1947,6
по великих підприємствах	82	... **	... **	... **	... **	... **	... **
по середніх підприємствах	-273,5	... **	... **	... **	... **	... **	... **
інформація та телекомунікації	4101,4	4440,7	6300,1	6817,6	-15373,9	-10166,6	4197,9
по великих підприємствах	4755,9	5507,6	8349,3	7094,9	-1191,7	-3679,3	4533,9
по середніх підприємствах	-357,3	-770,3	-1926,7	74,8	-10576,1	-4970,5	-512,1
фінансова та страхова діяльність	11698,7	8818,8	11769,8	6093,7	-4829,2	-8516,4	431,0
по великих підприємствах	30,6	345,5	27,2	206,1	... **	... **	... **
по середніх підприємствах	11434,4	8108	11381,4	7036,9	... **	... **	... **
операції з нерухомим майном	-6537,7	-12060,8	-8539,5	-9571,4	-105598	-63470,1	-42950,2
по великих підприємствах	... **	... **	392	374,9	... **	... **	... **
по середніх підприємствах	... **	... **	-1747,8	-3314,3	... **	... **	... **
професійна, наукова та технічна діяльність	-15110,3	11167,8	-165,5	-6823,8	-98958,1	-47964,1	21079,8
по великих підприємствах	-17253,9	11531,8	-7352,9	-9779,7	-84397,1	-27815,0	... **
по середніх підприємствах	4189,1	354,6	7559,9	5541,6	711,9	-830,4	... **
діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування	-1578,5	-2213,2	3889,4	-1224,8	-9219,4	-9425,1	-4347,7
по великих підприємствах	... **	-136,8	... **	... **	-682,5	... **	... **
по середніх підприємствах	... **	-1239,6	... **	... **	-3187,6	... **	... **
освіта	88,3	100,9	136,8	140,2	82,6	105,3	102,8
по великих підприємствах	-	-	-	-	-	-	-
по середніх підприємствах	84,9	69	62,6	76	65,1	103,1	79,7
охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	9,8	-119,8	30,5	-31,9	-1111	-961,1	311,7
по великих підприємствах	-	-	-	-	-	-	-
по середніх підприємствах	161,8	-40,6	44,1	4,6	-848,8	-707,7	260,9
мистецтво, спорт, розваги та відпочинок	-1784,6	-1706,2	-2280,4	-1280,4	-2911,4	-3489,2	-1512,8
по великих підприємствах	... **	... **	-400,7	-307,3	-269	-1134,1	... **
по середніх підприємствах	... **	... **	-1148,8	-644	-652,8	-1451,3	... **

надання інших видів послуг	29,6	33,7	-16,4	-18,8	-16,1	293,5	229,2
по великих підприємствах	-	-	-	-	-	-	-
по середніх підприємствах	66,2	66,7	-1	-11,4	71,6	265,9	75,6

*Без урахування результатів діяльності банків, тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та частини зони проведення антитерористичної операції.

**Дані не оприлюднюються з метою забезпечення виконання вимог Закону України «Про державну статистику» щодо конфіденційності статистичної інформації.

наукової та технічної діяльності різкий спад ефективності сільського, лісового та рибного господарства, навпаки, тільки створює загрозу стабільності діяльності економічної системи країни, оскільки лівова частина вітчизняного експорту (а отже, й притоку валютної виручки) сьогодні тримається саме на діяльності вищезначених підприємств.

Своєю чергою, доволі позитивним є зростання рівня операційної рентабельності підприємств промисловості, середній рівень рентабельності яких за останні роки зріс більше ніж у два рази. Відповідно, є надія на те, що за рахунок більшої ефективності можна сподіватися на перетік капіталу саме у сферу промисловості, що, своєю чергою, забезпечить країні не аграрний, а промислово-індустріальний тип розвитку.

Водночас, порівнюючи результативність вітчизняного бізнесу з діяльністю найближчих сусідів, зокрема Білорусі [2], приходимо до висновку про нерівномірність та неритмічність розвитку вітчизняної економіки. За приблизно однакового середнього рівня рентабельності (однак зауважимо, що за відсутності даних щодо операційної рентабельності для Білорусі оцінювався показник рентабельності продаж) збитковим за результатами 2016 р. у сусіда було лише сільське господарство, тоді як рентабельність промисловості перевищувало середній рівень рентабельності по економіці в 1,4 рази. У нашій країні середній рівень рентабельності по промисловості майже вповнину менший за середній по економіці.

Проте варто зазначити, що навіть у самій галузі промисловості простежуються значні коливання рівнів операційної діяльності великих та середніх підприємств залежно від виду промислової діяльності (табл. 2).

Так, за результатами діяльності дев'яти місяців 2017 р. найкращу операційну результативність незмінно демонстрували великі та середні підприємства добувної промисловості, що вказує на сировинний характер вітчизняної промисловості. Своєю чергою, рівень рентабельності підприємств даного сектору економіки за останні вісім років зріс майже в 3,3 рази, що в 1,4 рази більше за середні результати по промисловості у цілому. До того ж й загальне зростання результативності діяльності всієї промисловості країни переважною мірою залежить саме від ефективності діяльності добувної промисловості, а отже, напряду залежить від кон'юнктури сировинних ринків, що майже нівелює будь-яку можливість розроблення самостійних прогнозів розвитку вітчизняної еко-

номіки у відриві від кон'юнктури світових ресурсних ринків.

Значну залежність вітчизняної економіки створює й збитковість підприємств, що спеціалізуються на виробництві коксу та продуктів нафтоперероблення. Саме через збитковість (фактичну чи то, як нам здається, вдавану) даних підприємств діяльність із виробництва переробки нафти та виробництва нафтопродуктів у нашій країні опинилася на межі існування, що, своєю чергою, створює додаткові виклики енергетичній безпеці вітчизняного бізнесу.

Своєю чергою, інфраструктурні та екологічні загрози значною мірою залежать від ефективності підприємств такого сектору економіки, як водопостачання; каналізація, поводження з відходами, який за останні вісім років перетворився з прибуткового на збитковий.

На основі наведених даних складається перелік не тільки тих галузей, де просто терміново необхідно «гасити полум'я», а й тих локомотивів, які сьогодні забезпечують мінімальну стабільність функціонування економіки та які потрібно оберігати та всебічно підтримувати.

При цьому ми не згодні з думкою тих авторів, які вважають, що найбільші проблеми мають підприємства та організації соціальної сфери, або про те, що ці підприємства самостійно мають «підвищувати ефективність своєї операційної діяльності, створювати умови для зростання попиту на їх послуги» [3].

Порівнявши показники операційної рентабельності великих та середніх підприємств із рівнем їхніх фінансових результатів до оподаткування, які, по суті, й характеризують загальні результати діяльності даних підприємств (або ж у цілому секторів економіки), ми можемо дійти висновку про високий рівень вірогідності фіктивного банкрутства значної кількості підприємств різних секторів економіки (табл. 3).

Так, якщо на кінець 2016 р. тільки чотири галузі економіки мали від'ємний результат операційної діяльності (виробництво коксу та продуктів нафтоперероблення; виробництво хімічних речовин і хімічної продукції; виробництво меблів, іншої продукції; ремонт і монтаж машин і устаткування; водопостачання; каналізація, поводження з відходами), то за той же період кількість секторів економіки, що продемонстрували позитивні фінансові результати до оподаткування, налічувала всього три галузі (сільське, лісове та рибне господарство; освіта; надання інших видів послуг), що, з одного боку, зумовлено або ж неефективністю фінансової та інвестиційної діяльності, або ж небажан-

ням керівництва підприємств показувати чесні результати та сплачувати відповідні податкові зобов'язання, що частково відображено й у дослідженні О.В. Короткевич [4].

Висновки. Таким чином, на основі проведеного дослідження можна зробити висновок про те, що хоча статистичні дані свідчать про підвищення рівня операційної рентабельності вітчизняного середнього та великого бізнесу, проте сама структура отриманих результатів є доволі контраверсійною. Так, з одного боку, простежується зростання рівня рентабельності професійної, наукової та технічної діяльності, а також промисловості у цілому, що має створювати підґрунтя для розбудови всієї економічної системи країни, а з іншого – динаміка й рівень змін рентабельності за окремими галузями економіки є доволі нестабільними, а високий рівень варіативності отриманих значень свідчить про високий рівень ризику та, відповідно, низький рівень інвестиційної привабливості країни у цілому. Негативною є й структура фінансових результатів у самій промисловості, адже лівова частина операційного прибутку промисловості припадає на добувну, що робить вітчизняну

економіку особливо залежною від кон'юнктури сировинних ринків. Своєю чергою, невідповідність операційних та чистих результатів діяльності більшості секторів вітчизняної економіки, на нашу думку, з високою мірою ймовірності може свідчити про значну тінізацію економіки та небажання підприємців сплачувати податки в повному обсязі.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Державна служба статистики України. URL: <http://ukrstat.gov.ua/>.
2. Национальный статистический комитет Республики Беларусь. URL: <http://www.belstat.gov.by/ofitsialnaya-statistika/realny-sector-ekonomiki/maloe-predprinimatelstvo/godovye/rentabelnost-prodazh-srednikh-organizatsiy-po-oblastyam-i-g-minsku-i-vidam-ekonomicheskoy-deyatelnos/>.
3. Плиско О.О., Шестопалова Н.В. Оцінка рентабельності операційної діяльності підприємств різних національної економіки України. URL: <http://nauka.kushnir.mk.ua/?p=57193>.
4. Короткевич О.В. Ефективність поточної господарської діяльності: структура, рівень, динаміка. *Економіка підприємства*. 2008. URL: http://ief.org.ua/Arjiv_EP/Korotkevich308.pdf.